

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш Інга Чхатарашвілі-Петраш

«*31*» *08* 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ З РЕЖИСУРИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
спеціалізація	В1.01 Аудіовізуальне мистецтво
освітня програма	Режисура телебачення

Розробники: *ВІТЕР Василь Петрович*, доцент кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, заслужений діяч мистецтв України
Цьона Антон-Григорій Олегович, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.
Вітрив Владислав Вадимович, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.

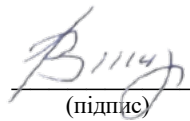
Викладачі: *МІРОШНИЧЕНКО Маркіян Олександрович*, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри РДКТ
Протокол від 25 серпня 2026 № 1

В. о. завідувача кафедри РДКТ Володимир ОСЕЛЕДЧИК
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Режисура телебачення»

Заслужений діяч мистецтв України,
Доцент кафедри режисури та драматургії
кіно і телебачення

 Василь ВІТЕР
(підпис)

26 серпня 2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	заочна
Характеристика навчальної дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс (рік навчання)	2	-
Семестр	3	-
Кількість кредитів	6	-
Загальний обсяг годин	180	-
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	-	-
	Семінарські	
	-	-
	Практичні	
	48	-
	Самостійна робота	
	132	-
Вид підсумкового контролю	<i>Залік</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Практикум з режисури» є розвиток у студентів авторського режисерського мислення та здатності самостійно розробляти й реалізовувати складні постановочні стратегії створення аудіовізуального твору у нерозривній взаємодії з операторським рішенням. Дисципліна спрямована на поглиблення набутих режисерських навичок, дослідження й формування індивідуального авторського методу, опанування складної архітекtonіки екранного простору-часу, режисури акторського ансамблю, експериментальних кінематографічних форм, а також розвиток здатності реалізовувати авторський короткометражний проєкт як цілісне екранне висловлювання.

Завданням навчальної дисципліни є формування здатності застосовувати авторський режисерський метод як цілісну систему виражальних та постановочних рішень. Дисципліна спрямована на практичне дослідження й моделювання режисерських методів, проєктування складної архітекtonіки екранного простору-часу, побудову глибинної мізансцени, роботу з довгим планом і внутрішньокадровим монтажем. Важливим завданням є розвиток професійних навичок режисури ансамблевих сцен, побудови партитури дії та підтексту, а також узгодження акторського, режисерського й операторського рішень. Курс також орієнтований на формування наскрізної режисерсько-

операторської концепції авторського твору, опанування складних та експериментальних кінематографічних форм, монтажної драматургії та ритмічної партитури. Завершальним завданням є самостійна реалізація авторського короткометражного проєкту, керування творчим процесом знімальної групи та презентація створеного твору у професійному й фестивальному контексті.

Опанування вибіркового освітнього компоненту навчальної дисципліни «Практикум з режисури» спрямоване на розширення та поглиблення комплексу фахових компетентностей, зокрема:

- здатність досліджувати, моделювати та практично апробувати авторський режисерський метод як цілісну систему художніх, драматургічних і постановочних рішень;
- здатність критично осмислювати авторські режисерські методи та застосовувати результати їх аналізу для формування власної режисерської концепції й індивідуального творчого почерку;
- здатність проєктувати та реалізовувати складну архітектоніку екранного простору-часу, зокрема поліфонічну та глибинну мізансцену, довгий план, складну хореографію руху акторів і камери;
- здатність здійснювати режисуру психологічно складних ансамблевих сцен, вибудовуючи індивідуальні лінії дії, партитуру підтексту, емоційні переходи та систему взаємодій між виконавцями;
- здатність розробляти та аргументувати наскрізну режисерсько-операторську концепцію аудіовізуального твору як єдину систему візуальних, просторових, світлових, колірних та композиційних рішень;
- здатність застосовувати складні та експериментальні кінематографічні форми, зокрема довгий план, суб'єктивну оптику, нелінійну та фрагментарну структуру, відповідно до драматургічних і авторських завдань твору;
- здатність застосовувати принципи режисури неігрових та гібридних екранних форм, працювати з документальним спостереженням, постановочною реконструкцією, кіноесе та реальним героєм;
- здатність критично осмислювати взаємодію режисури, операторської роботи, акторського виконання та монтажу як складників цілісної системи авторського екранного висловлювання;
- здатність розробляти монтажну драматургію та ритмічну партитуру аудіовізуального твору як складники авторського режисерського почерку;
- здатність самостійно організовувати та керувати творчо-виробничим процесом створення аудіовізуального твору, приймати режисерські рішення в складних і непередбачуваних постановочних умовах;

- здатність розробляти, реалізовувати та презентувати авторський короткометражний аудіовізуальний проєкт, аргументуючи його художню концепцію, постановочні рішення та авторську позицію.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: знімальний павільйон або навчальна локація для постановки сцен і фільму; цифрова кінокамера, набір оптики, штатив, стабілізатор та засоби руху камери; комплект освітлювальних приладів; мікрофони та записувач звуку; реквізит і елементи оформлення; комп'ютер із програмним забезпеченням для монтажу та кольорокорекції (DaVinci Resolve, Adobe Premiere Pro); інструменти для розкадровки й режисерської документації; доступ до фільмофонду для аналізу авторських методів; монітор або проєктор для колективного перегляду й розбору відзнятого матеріалу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		Лекцій	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
1 м курс 3-й семестр							
Тема 1. Авторський режисерський метод: дослідження, моделювання та практична апробація	22			6			16
Тема 2. Складна архітектоніка екранного простору-часу: поліфонічна мізансцена та довгий план	22			6			16
Тема 3. Режисура акторського ансамблю в психологічно складному епізоді	22			6			16
Тема 4. Режисерсько-операторська концепція фільму: візуальна стратегія авторського твору	22			6			16
Тема 5. Постановка складних кінематографічних форм: довгий план, суб'єктивна камера, нелінійна структура	22			6			16
Тема 6. Монтажна драматургія та ритмічна партитура авторського твору	22			6			16
Тема 7. Режисура неігрових та гібридних екранних форм: документальність, реконструкція, кіноесе	24			6			18

Тема 8. Реалізація авторського короткометражного проєкту: від концепції до фестивальної презентації	24			6			18
УСЬОГО	180			48			132

4. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Авторський режисерський метод: дослідження, моделювання та практична апробація.

Практичне заняття 1. Авторський метод як система режисерського мислення.

Аналіз авторського режисерського методу як цілісної системи світоглядних, драматургічних та виражальних рішень. Визначення взаємозв'язку між тематикою твору, способом роботи з персонажем, простором, часом, камерою та монтажем. Аналіз режисерських рішень обраних авторів і виявлення повторюваних прийомів, що формують їхній індивідуальний почерк. Формування студентом карти власних режисерських інтересів і принципів.

***Основні поняття/ключові слова:** авторський метод, режисерський почерк, авторська позиція, авторська стилістика, режисерське мислення, постановочна система.*

Рекомендована література: осн. 2, 4, 5; дод. 1, 3.

Практичне заняття 2. Реконструкція режисерського методу: від аналізу до практичного моделювання.

Практична реконструкція методу обраного режисера-автора на основі аналізу конкретного екранного твору. Визначення принципів роботи з актором, простором, камерою, світлом, часом та монтажем. Створення постановочної моделі короткого фрагмента в стилістиці обраного автора. Практична перевірка того, наскільки зміна окремих виражальних засобів змінює драматургічний та емоційний ефект сцени.

***Основні поняття/ключові слова:** реконструкція методу, моделювання, авторська стилістика, постановочний прийом, режисерська експлікація, виражальні засоби.*

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 3. Робота над формуванням власного режисерського методу

Перехід від аналізу чужих режисерських систем до формування індивідуального методу. Визначення власних принципів роботи з драматургією, актором, простором, камерою, світлом і монтажем. Розроблення короткої експлікації

власного режисерського методу та його практична апробація на матеріалі сцени. Обговорення результатів і критичний аналіз відповідності постановочного рішення авторському задуму.

Основні поняття/ключові слова: власний режисерський метод, авторська рефлексія, режисерська концепція, індивідуальний почерк, постановочна система, авторське висловлювання.

Рекомендована література: осн. 2, 4, 5; дод. 1.

ТЕМА 2. Складна архітектоніка екранного простору-часу: глибинна мізансцена та довгий план.

Практичне заняття 1. Глибинна мізансцена: декілька ліній дії в одному кадрі

Побудова мізансцени, у якій одночасно розгортаються декілька взаємопов'язаних ліній дії. Визначення головної та другорядних ліній, організація просторових рівнів та переміщень персонажів. Практичне дослідження способів керування увагою глядача за допомогою композиції, руху, світла, звуку та зміни планів без використання монтажною склейки.

Основні поняття/ключові слова: глибинна мізансцена, лінія дії, просторовий рівень, композиційний акцент, увага глядача.

Рекомендована література: осн. 1, 4, 5; дод. 2.

Практичне заняття 2. Довгий план як драматургічна конструкція

Розроблення сцени, драматургія якої реалізується в межах одного безперервного кадру. Побудова партитури руху персонажів та камери. Визначення моментів зміни драматургічних акцентів, внутрішньокадрових переходів та кульмінацій. Практична постановка й зйомка довгого плану. Аналіз співвідношення часу дії, руху камери та глядацької уваги.

Основні поняття/ключові слова: довгий план, план-епізод, внутрішньокадровий монтаж, рух камери, хореографія, драматургія кадру.

Рекомендована література: осн. 1, 4, 5; дод. 2.

Практичне заняття 6. Режисер і оператор у побудові складної мізансцени

Спільне розроблення режисерсько-операторського рішення складної сцени. Узгодження руху акторів, камери, оптики, композиції та світла. Створення постановочної партитури із зазначенням ключових моментів руху та зміни акцентів. Практична реалізація сцени й колективний аналіз відзнятого матеріалу.

Основні поняття/ключові слова: режисерсько-операторська взаємодія, постановочна партитура, хореографія камери, композиція кадру, оптика,

внутрішньокадровий монтаж.

Рекомендована література: осн. 4, 5.

ТЕМА 3. Режисура акторського ансамблю в психологічно складному епізоді.

Практичне заняття 1. Система взаємодій: режисура ансамблю
Аналіз психологічно складної сцени з кількома персонажами. Визначення взаємозв'язків між учасниками епізоду, індивідуальних цілей та ліній дії. Побудова схеми взаємодій персонажів і визначення моментів зміни співвідношення сил у сцені. Практичне випробування різних способів організації ансамблевої взаємодії.

***Основні поняття/ключові слова:** акторський ансамбль, лінія дії, взаємодія персонажів, конфлікт, драматургічна функція, режисерська партитура.*

Рекомендована література: осн. 2, 3, 5; дод. 8.

Практичне заняття 2. Партитура підтексту та емоційних переходів
Розроблення режисерської партитури психологічно складного епізоду. Визначення підтексту кожного персонажа, прихованих цілей, емоційних переходів та точок зміни внутрішнього стану. Практичне випробування сцени через роботу з паузою, мовчанням, поглядом, жестом та невербальною дією.

***Основні поняття/ключові слова:** підтекст, емоційна партитура, внутрішня дія, пауза, мовчання, невербальна дія, емоційний перехід.*

Рекомендована література: осн. 3.

Практичне заняття 3. Постановка та зйомка психологічно складної ансамблевої сцени

Підготовка та постановка багатофігурного епізоду відповідно до розробленої режисерської партитури. Організація репетиційного процесу, розподіл акцентів між персонажами, визначення моментів зміни уваги глядача. Зйомка сцени та аналіз того, наскільки акторська взаємодія, мізансцена й операторське рішення забезпечують психологічну цілісність епізоду.

***Основні поняття/ключові слова:** психологічний епізод, ансамблева сцена, репетиційний процес, режисерська партитура, акторська взаємодія, екранна дія.*

Рекомендована література: осн. 3; дод. 1.

ТЕМА 4. Режисерсько-операторська концепція фільму: візуальна стратегія авторського твору.

Практичне заняття 1. Від авторського задуму до візуальної концепції
Переведення тематичного та драматургічного задуму майбутнього фільму в

систему візуальних рішень. Визначення принципів роботи з простором, композицією, оптикою, світлом, кольором і рухом камери. Формування візуальної концепції фільму як цілісної системи, що підтримує авторське висловлювання.

Основні поняття/ключові слова: візуальна концепція, авторський задум, візуальна стратегія, композиція, оптика, світло, колір.

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 2. Візуальна арка фільму

Розроблення принципів візуального розвитку фільму від початку до завершення. Визначення змін у системі кольору, світла, оптики, руху камери та організації простору відповідно до драматургічного розвитку. Побудова візуальної арки та її перевірка на матеріалі ключових сцен майбутнього фільму.

Основні поняття/ключові слова: візуальна арка, драматургічна арка, візуальна динаміка, колірна драматургія, світлова партитура, оптична стратегія.

Рекомендована література: осн. 1, 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 3. Режисерсько-операторська експлікація короткого фільму

Розроблення цілісної режисерсько-операторської експлікації короткого фільму. Узгодження драматургічних, постановочних і візуальних рішень. Визначення зон відповідальності режисера й оператора та принципів їхньої творчої взаємодії. Презентація концепції та її фахове обговорення.

Основні поняття/ключові слова: режисерсько-операторська експлікація, візуальна стратегія, наскрізне рішення, режисерсько-операторська взаємодія, візуальна арка, цілісність твору.

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 5.

ТЕМА 5. Постановка складних кінематографічних форм: довгий план, суб'єктивна камера, нелінійна структура.

Практичне заняття 1. Суб'єктивна камера та оптична точка зору персонажа

Дослідження суб'єктивної камери як способу організації глядацької ідентифікації з персонажем. Розроблення сцени, побудованої на обмеженій або персоналізованій оптичній точці зору. Практична перевірка взаємодії суб'єктивного кадру, звуку, руху камери та акторської дії.

Основні поняття/ключові слова: суб'єктивна камера, POV, оптична точка зору, глядацька ідентифікація, персоналізована камера, суб'єктивність.

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 2. Нелінійна структура в драматургії

Практичне моделювання нелінійної структури епізоду. Робота з ретроспекцією, паралельними лініями дії, часовими розривами та повторюваними мотивами. Аналіз того, як зміна порядку подачі матеріалу впливає на інформацію, напругу та емоційне сприйняття глядачем.

Основні поняття/ключові слова: *нелінійна структура, фрагментарність, ретроспекція, паралельна дія, часовий розрив, рефрен, монтажна структура.*

Рекомендована література: осн. 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 3. Складна форма як засіб авторського висловлювання

Розроблення та постановка сцени в одній із складних кінематографічних форм. Обґрунтування вибору форми через драматургічну, тематичну або психологічну необхідність. Практична зйомка та колективний аналіз результату: чи посилює форма зміст, чи перетворюється на самоціль. Визначення меж і ризиків експериментального режисерського рішення.

Основні поняття/ключові слова: *складна кінематографічна форма, форма і зміст, авторське висловлювання, експеримент, драматургічна мотивація, глядацьке сприйняття.*

Рекомендована література: осн. 1, 4, 5; дод. 2, 3.

ТЕМА 6. Монтажна драматургія та ритмічна партитура авторського твору.

Практичне заняття 1. Монтаж як створення нового значення

Практичне дослідження можливостей монтажного зіставлення. Робота з одним і тим самим набором кадрів у різних послідовностях та аналіз зміни їхнього значення. Визначення монтажного акценту, причинно-наслідкових зв'язків, асоціативних переходів та способів керування глядацькою інтерпретацією.

Основні поняття/ключові слова: *монтажна драматургія, монтажне зіставлення, монтажний акцент, асоціативний монтаж, значення, інтерпретація.*

Рекомендована література: осн. 1, 5; дод. 2.

Практичне заняття 2. Еліпсис і час у монтажній драматургії

Практична робота з кінематографічним часом. Побудова сцени з використанням часових пропусків, скорочень і переходів. Визначення інформації, яку можна вилучити без втрати драматургічної зрозумілості, та аналіз того, як еліпсис впливає на темп, напругу й емоційне сприйняття.

Основні поняття/ключові слова: *еліпсис, кінематографічний час, монтажний пропуск, темп, драматургічний час, монтажний перехід.*

Рекомендована література: осн. 1, 5; дод. 2.

Практичне заняття 3. Ритмічна партитура та авторський монтажний стиль

Розроблення монтажної партитури епізоду. Визначення темпу, тривалості планів, точок монтажних акцентів, характеру переходів та взаємодії з музикою і звуком. Створення монтажної версії епізоду та її аналіз з позиції авторського стилю. Порівняння внутрішньокадрового і міжкадрового монтажу.

Основні поняття/ключові слова: *ритмічна партитура, темп, монтажний ритм, монтажний акцент, внутрішньокадровий монтаж, міжкадровий монтаж, авторський стиль.*

Рекомендована література: осн. 1, 5; дод. 2.

ТЕМА 7. Режисура неігрових та гібридних екранних форм: документальність, реконструкція, кіноесе.

Практичне заняття 1. Режисура документального спостереження

Практичне дослідження методу спостереження як способу режисури невігданої події. Визначення позиції камери, меж втручання режисера, принципів роботи з реальним часом і поведінкою героя. Зйомка короткого спостережного етюдю та аналіз співвідношення режисерського задуму і непередбачуваності реальності.

Основні поняття/ключові слова: *документальне спостереження, реальна подія, невтручання, режисура реальності, реальний час, документальний образ.*

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 2. Постановочна реконструкція: межі документального й ігрового

Дослідження постановочної реконструкції як гібридного режисерського інструменту. Розроблення короткої сцени реконструкції реальної події. Аналіз співвідношення документального факту, акторської дії, постановочного рішення та авторської інтерпретації. Обговорення етичних меж реконструкції та способів позначення її статусу для глядача.

Основні поняття/ключові слова: *постановочна реконструкція, документальний факт, реконструкція, гібридна форма, авторська інтерпретація, етика документального.*

Рекомендована література: осн. 4, 5; дод. 2, 3.

Практичне заняття 3. Кіноесе та авторська робота з реальністю

Розроблення концепції короткого кіноесе на основі особистого спостереження, образу, простору або реальної події. Пошук способів поєднання документального матеріалу, авторського голосу, візуальних асоціацій та монтажної структури. Практичне створення фрагмента кіноесе та його критичний аналіз.

Основні поняття/ключові слова: *кіноесе, авторська позиція, документальність, візуальна метафора, асоціативний монтаж, авторський голос.*

Рекомендована література: осн. 2, 4, 5; дод. 1, 2.

ТЕМА 8. Реалізація авторського короткометражного проєкту: від концепції до фестивальної презентації.

Практичне заняття 1. Авторська концепція та режисерський сценарій короткометражного фільму

Формування авторської концепції майбутнього короткометражного фільму. Визначення теми, авторської позиції, драматургічної структури та основного способу екранного висловлювання. Розроблення режисерського сценарію з визначенням ключових сцен, візуальних принципів та постановочних рішень. Презентація концепції та її фахове обговорення.

Основні поняття/ключові слова: авторська концепція, режисерський сценарій, драматургічна структура, авторська позиція, режисерське висловлювання, постановочна концепція.

Рекомендована література: осн. 2, 5; дод. 1.

Практичне заняття 2. Підготовка та постановка авторського короткометражного проєкту

Переведення концепції фільму в конкретний виробничий план. Розроблення режисерської та режисерсько-операторської експлікацій, постановочних рішень, плану зйомки та принципів роботи з виконавцями й знімальною групою. Репетиція ключових сцен і практичне відпрацювання складних постановочних рішень.

Основні поняття/ключові слова: підготовчий період, режисерська експлікація, постановочний план, знімальна група, репетиція, режисерсько-операторська стратегія.

Рекомендована література: осн. 1,2,3,4; дод. 1,2,3.

Практичне заняття 3. Зйомка, монтаж і фестивальна презентація авторського фільму

Реалізація фінального авторського короткометражного проєкту та аналіз відповідності відзнятого матеріалу початковій концепції. Монтажна збірка фільму, визначення фінального ритму та візуальної цілісності. Підготовка короткого авторського пітчу, фестивальної презентації та матеріалів для представлення фільму. Публічний захист проєкту з критичним аналізом прийнятих режисерських рішень.

Основні поняття/ключові слова: авторський короткометражний фільм, монтажна збірка, фінальна версія, фестивальна стратегія, пітч, авторське висловлювання, портфоліо.

Рекомендована література: осн. 1, 5; дод. 2.

Критерії оцінювання практичної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Практичне завдання виконано повністю та на високому професійному рівні. Авторський режисерський метод / постановочне рішення / концепція переконливо обґрунтовані й послідовно реалізовані. Режисерське рішення вирізняється цілісністю, виразністю та авторським підходом. У роботах із мізансценою та акторським ансамблем чітко вибудовані лінії дії, взаємодія, підтекст і драматургічні акценти; у режисерсько-операторських рішеннях забезпечено цілісність візуальної стратегії; у складних кінематографічних формах форма органічно впливає зі змісту; у монтажній роботі послідовно вибудовані драматургія, ритм і авторська інтонація. Фінальний проєкт завершений, цілісний та відповідає заявленій концепції. Захист роботи аргументований, студент демонструє здатність критично аналізувати власні рішення.	7-8
Практичне завдання виконано в повному обсязі, основні вимоги дотримано. Авторський метод, постановочне або візуальне рішення загалом сформовані та реалізовані, однак окремі рішення недостатньо послідовні або виразні. У роботі з мізансценою, ансамблем, складною формою чи монтажем наявні окремі недоліки у побудові дії, взаємодії, ритмі, композиції або драматургічному обґрунтуванні. Візуальна чи монтажна концепція загалом цілісна, але не завжди послідовно витримана. Захист переконливий, проте аргументація окремих рішень потребує поглиблення.	5-6
Практичне завдання виконано частково або на базовому рівні. Основне режисерське рішення визначене, але реалізоване непослідовно чи схематично. Авторський метод застосовано поверхово; мізансцена недостатньо організована; акторська взаємодія та партитура дії потребують доопрацювання; режисерсько-операторська концепція фрагментарна; складна кінематографічна форма використана без достатнього драматургічного обґрунтування; монтажна драматургія та ритм недостатньо сформовані. У фінальному проєкті наявні значні розбіжності між задумом і його реалізацією. Захист неповний, аргументація режисерських рішень недостатня.	3-4
Практичне завдання виконано фрагментарно, поверхово або не відповідає поставленій меті. Режисерські рішення не сформовані або не мають достатнього обґрунтування; авторський метод не простежується; мізансцена, акторська взаємодія, візуальна концепція, складна форма чи монтажна драматургія не забезпечують цілісності твору. Фінальний проєкт незавершений або істотно не відповідає заявленому задуму. Захист відсутній або студент не може аргументувати прийняті рішення.	0-2

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Практикум з режисури» застосовуються *репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, проблемний та проєктний методи навчання*, що відповідають специфіці режисури як творчої, дослідницької та практично орієнтованої діяльності.

Репродуктивний метод спрямований на формування у здобувачів системного

уявлення про основні принципи режисерської роботи, авторські режисерські методи, закономірності побудови екранного простору-часу, режисури акторського ансамблю, режисерсько-операторської взаємодії та монтажної драматургії. Реалізація цього методу передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, аналіз авторських режисерських концепцій та участь у фахових обговореннях проблем режисури, що сприяє формуванню професійного понятійного апарату та здатності аргументовано аналізувати режисерські рішення.

Продуктивно-практичний та частково-пошуковий методи реалізуються через аналіз ігрових, документальних та гібридних екранних творів, реконструкцію й моделювання авторських режисерських методів, розроблення та постановку складних мізансцен, роботу з акторським ансамблем, операторською концепцією, складними кінематографічними формами та монтажною драматургією. Ці методи спрямовані на інтеграцію теоретичних знань у практику режисерської діяльності, розвиток здатності самостійно формувати постановочні завдання та знаходити авторські рішення відповідно до драматургічних і художніх завдань екранного твору.

Проблемний метод передбачає постановку перед здобувачами складних та нетипових режисерських завдань, що потребують самостійного пошуку способів їх вирішення в умовах творчої невизначеності. Практична реалізація цього методу охоплює роботу з поліфонічною мізансценою, довгим планом, психологічно складною ансамблевою сценою, суб'єктивною камерою, нелінійною структурою, неігровими та гібридними формами. Метод сприяє розвитку режисерського мислення, здатності приймати творчі рішення та відповідально обґрунтовувати їхню художню доцільність.

Проектний метод реалізується через послідовну самостійну розробку та практичне втілення авторського короткометражного проєкту — від формування концепції, режисерського сценарію та режисерсько-операторської експлікації до постановки, зйомки, монтажу та підготовки фестивальної презентації. Проектний метод забезпечує інтеграцію набутих у процесі дисципліни знань і практичних навичок та формує здатність самостійно організовувати й керувати творчим процесом створення аудіовізуального твору. Застосування комплексу зазначених методів навчання створює умови для активної творчої та дослідницької роботи здобувачів, поглибленого осмислення режисури як цілісної системи авторського мислення та практичної діяльності, розвитку здатності до самостійного формування режисерської концепції, її професійної реалізації та критичного аналізу результату.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1.	Дослідити авторський метод обраного режисера-автора: реконструювати систему постановочних прийомів і показати, як метод формує сенс твору (тема 1)	Дослідницький аналіз (4-5 стор.)	2
2.	Розробити партитуру складної мізансцени сцени (поліфонічна мізансцена або план-епізод) зі схемами руху акторів і камери та обґрунтуванням (тема 2)	Постановочна партитура зі схемами	3
3.	Розробити режисерську партитуру ансамблевого епізоду: індивідуальні лінії дії, підтекст і емоційні переходи персонажів (тема 3)	Режисерська партитура (2-3 стор.)	2
4.	Розробити режисерсько-операторську концепцію короткого фільму: наскрізна візуальна стратегія (оптика, світло, колір, рух, простір) (тема 4)	Концептуальний документ (4-6 стор.)	3
5.	Спроектувати постановку сцени у складній формі (суб'єктивна камера, нелінійна структура або довгий план): експлікація з обґрунтуванням форми та розкадровка (тема 5)	Проектна експлікація з розкадровкою	2
6.	Розробити монтажну партитуру епізоду з обґрунтуванням ритму, темпу та авторської концепції монтажу (тема 6)	Монтажна партитура з обґрунтуванням	3
7.	Проаналізувати режисуру обраної неігрової чи гібридної форми та розробити концепцію власного гібридного етюду (тема 7)	Дослідницький аналіз із концепцією (4-5 стор.)	2
8.	Розробити повний проєкт авторського короткометражного фільму: концепція, режисерський сценарій, візуальна та фестивальна стратегія (тема 8)	Проект фільму (5-6 стор.)	3

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Дослідницький аналіз виконано системно й самостійно, авторський метод або режисерську форму проаналізовано на основі конкретних творів і фахових джерел; висновки аргументовані. Постановочну, режисерську або монтажну партитуру розроблено детально, послідовно та з урахуванням можливості практичної реалізації; схеми й рішення є зрозумілими та обґрунтованими. Концептуальний або проєктний документ є цілісним, внутрішньо узгодженим, містить самостійні авторські рішення та переконливо розкриває поставлене завдання.	2 / 3
Завдання виконано загалом правильно, проте окремі положення аналізу є недостатньо глибокими або потребують додаткового обґрунтування. Партитура чи проєктний документ розроблені, але окремі рішення мають декларативний характер або потребують доопрацювання. Концепція загалом сформована, однак наявні окремі розриви між задумом та запропонованими рішеннями.	1 / 2
Завдання виконано частково, поверхово або формально; тема розкрита недостатньо, рішення мають істотні недоліки.	0 / 1

Відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти](#) Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- [Prometheus](#)
- [EdEra](#)
- [Coursera](#)

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (практичні заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:
поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на практичних заняттях та під час самостійної роботи здобувачів. Поточний контроль передбачає максимально - 100 балів;

підсумковий семестровий контроль (ПСК) - залік, за підсумками роботи в семестрі (за результатами поточного контролю).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс 3 семестр

За результатами поточного контролю та самостійної роботи					
ТЕМА 1	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	

к-сть балів	1	1	8	2	12
ТЕМА 2	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	3	13
ТЕМА 3	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	2	12
ТЕМА 4	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	3	13
ТЕМА 5	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	2	12
ТЕМА 6	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	3	13
ТЕМА 7	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	2	12
ТЕМА 8	Практична робота			Самостійна робота	Разом
	№1	№2	№3	№1	
к-сть балів	1	1	8	3	13
Усього					100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень Компетентності
-----------------------------------	-----------------------------	-----------------	--------------------------

90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна:

1. **Шклярєвський Г., Терещенко Ю.** Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ : Альма-Прес, 2004.
2. **Batson S.** Truth: Personas, Needs, and Flaws in the Art of Building Actors and Creating Characters. New York : Webster\Stone, 2013. 316 p.
3. **Bordwell D., Thompson K., Smith J.** Film Art: An Introduction. 12th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2020. 494 p.
4. **Block B.** The Visual Story: Creating the Visual Structure of Film, TV, and Digital Media. 3rd ed. New York : Routledge, 2020. 312 p.
5. **Hoser T.** Introduction to Cinematography: Learning Through Practice. 2nd ed. New York : Routledge, 2024. 570 p.

Додаткова:

1. **Лукіч А.** Мої думки про кіно. Як перекласти життя на сценарій? Київ : Видавництво Stretovych, 2024. 344 с.
2. **Buckland W.** Film Studies. London : Hodder Education, 2003. 234 p.

3. **Murch W.** In the Blink of an Eye: A Perspective on Film Editing. Los Angeles : Silman-James Press, 1995. 146 p.

10. Інформаційні ресурси

1. **Довженко-Центр:** архів і публікації українського кіно. URL: <https://dovzhenkocentre.org>
2. **Журнал «Кіно-Театр»:** українська кінокритика і кінознавство. URL: <http://ktm.ukma.edu.ua>
3. **Український культурний фонд:** грантові та фестивальні можливості для аудіовізуального сектору. URL: <https://ucf.in.ua>
4. **MUBI Notebook:** есеїстика та аналітика авторського кіно. URL: <https://mubi.com/notebook>
5. **No Film School:** практичні матеріали з режисури та кіновиробництва. URL: <https://nofilmschool.com>
6. **Sight and Sound (BFI):** аналітичні матеріали про режисуру та авторів кіно. URL: <https://www.bfi.org.uk/sight-and-sound>
7. **StudioBinder Blog:** розбори режисерських технік, постановки сцен і монтажу. URL: <https://www.studiobinder.com/blog>